

Danske Handicaporganisationer

Kløverprisvej 10 B
2650 Hvidovre, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Hvidovre, den 31. oktober 2012

Danske Handicaporganisationers væsentligste bekymringer vedr. føp/fleks-reformen L53

Overgangsordning for nuværende fleksjobbere

Lovforslagets intention er, at sikre bedre mulighed for at aktivt arbejdsliv for mennesker med en begrænset arbejdsevne.

Lovforslaget fejler, fordi reglerne om, at nuværende fleksjobbere overgår til ny fleksjobordning ved jobskifte eller ny arbejdsfunktion på nuværende arbejdsplads. Det vil for mange fleksjobbere betyde en markant indtægtsnedgang at overgå til ny fleksjobordning. Nuværende fleksjobbere vil derfor stå meget ubeskyttet over for arbejdsgivere, fordi jobskifte vil være ikke blot uattraktivt, men også for mange vil have store konsekvenser for den privatøkonomi, de havde disponeret med. Det fjerner også incitamentet til at videreudanne sig eller øge fleksibiliteten ved at tilegne sig nye kompetencer, fordi en ny jobfunktion eller advancement ikke nødvendigvis kan lade sig gøre uden en markant indtægtsnedgang.

DH foreslår, at nuværende fleksjobbere forbliver på nuværende ordning, med mindre de ønsker at skifte. Som minimum bør der sikres en overgangsordning for nuværende fleksjobbere, som giver mulighed for, at de kan blive fyret eller sige op og finde nyt fleksjob inden for en afgrænset periode på fx 8 uger, uden at de overgår til ny ordning.

Lønfastsættelse efter overenskomsterne

Lovforslagets intention er at flere med begrænset arbejdsevne skal i fleksjob.

Lovforslaget fejler, når midlerne til at nå dette mål er give mulighed for at afvige fra gældende overenskomster, når det gælder løn til mennesker med nedsat arbejdsevne i fleksjob. De normale spilleregler på arbejdsmarkedet om, at overenskomster respekteres og at de faglige organisationer er med i forhandlinger om løn- og ansættelsesvilkår – især når det drejer sig om fravigelser fra overenskomsten, tilsidesættes med forslaget. Det er vigtigt at huske, at mennesker, som har en arbejdsevne på fx 5 timer om ugen, meget ofte ikke vil være i stand til at indgå i reelle forhandlinger med en arbejdsgiver. Intentionen er jo netop, at personer med komplekse problemer, herunder psykiske lidelser, skal ind i ordningen. Forslaget vil derfor betyde et massivt lønpres på fleksjobbere, som ikke sikres den rette støtte og hjælp til at indgå i sådanne forhandlinger.

Derudover bliver muligheden for en revurdering af arbejdsevnen begrænset, i og med, at arbejdsgiver og arbejdstager skal være enige herom. For mange mennesker med handicap, som er i fleksjob, tager det tid at komme ind i arbejdsopgaver, sikre den nødvendige rimelige tilpasning af arbejdspladsen mv. Først efter 3-6 måneder vil den reelle arbejdsevne kunne fastlægges og den kan både være større og mindre. Det er vanskeligt at forestille sig, at en arbejdsgiver vil være med til at få en vurdering, som betyder, at lønnen skal være højere.

DH foreslår, at

- muligheden for at fravige overenskomsterne fjernes, og at overenskomsterne respekteres også ift. fleksjob
- det indføres i loven, at de faglige organisationer skal inddrages ift. fleksjobansættelser, på linje med andre arbejdstagere. Den fleksjobansatte skal have den nødvendige støtte til at indgå i forhandlinger. Jobcenteret kan evt. også inddrages.
- At det indskrives, at der skal foretages en mere præcis revurdering af den fleksjobansattes arbejdsevne i perioden 3-6 måneder efter fleksjobbets etablering
- den fleksjobansatte selv - uden arbejdsgivers accept – kan bede om en revurdering af arbejdsevne og – intensitet efter 3 måneder og arbejdsgiver skal rette sig efter denne vurdering i lønfastsættelsen
- at arbejdsgivers pligt til at foretage rimelig tilpasning, hvilket kan omfatte indlagte pauser, skal indgå i vurderingen af arbejdsintensiteten og omkostningerne herfor må ikke pålægges fleksjobber

Aldersgrænser tilsidesætter individuelt skøn

Lovforslagets intention er at færre unge kommer på førtidspension.

Lovforslaget fejler, når en vilkårlig aldersgrænse på 40 år bliver afgørende for indsatsen. Det er meget problematisk, at der i lovens bemærkninger er indført et alderskriterium baseret på alder, som ikke findes i selve lovteksten. Det kan ydermere være vanskeligt at administrere, fordi det vil gøre sagsbehandlingen vanskeligt selv i de sager, som åbenlyst kun kan ende med førtidspension. I praksis betyder det, at regeringen, med dette lovforslag, sætter skøn under regel, hvilket vil være i strid med gældende lovgivning og retssikkerhed.

DH foreslår, at aldersgrænsen fjernes og at det understreges, at visitation skal ske på baggrund af et individuelt skøn.

Manglende fokus på jobskabelse

Lovforslagets intention er at sikre, at flere mennesker med nedsat arbejdsevne får mulighed for et aktivt arbejdsliv og være en del af fællesskabet.

Lovforslaget fejler, når reformen kun sigter på at ændre mennesker med nedsat arbejdsevnes adfærd, dvs. udbudssiden. Adgangen til et sikkert forsørgelsesgrundlag i form af førtidspension for de mennesker, hvis arbejdsevne er så lille, at de ikke kan forsørge sig selv, strammes markant. I stedet skal man i ressourceforløb eller i et såkaldt minifleksjob. Men arbejdsgiverne er desværre ikke parate til at ansætte mennesker med så begrænset arbejdsevne. Det viser bl.a. en undersøgelse, Oxford Research har foretaget for DH blandt 510 virksomheder, hvoraf 1/3 ikke vil kunne finde fleksjob på ti timer om ugen, og hele 75 % vil ikke kunne finde fleksjob på 3 timer.

DH foreslår, at der gøres noget ekstraordinært for at sikre retten til et arbejde for de mennesker, som ikke fremover kan få førtidspension. For blot at nævne et par muligheder:

- Udvid statens fleksjobordning til at omfatte private, kommuner og regioner
- Indfør skattefradrag til virksomheder som selv tager ansvar for at ansætte og tilpasse arbejdspladsen til mennesker med handicap og nedsat arbejdsevne

Uklar snitflade mellem førtidspension og fleksjob

Lovforslagets intention er, at færre skal tilkendes førtidspension og i stedet bruge deres restarbejdsevne på arbejdsmarkedet.

Lovforslaget fejler, når reglerne tager udgangspunkt i den antagelse, at personer med en varigt nedsat arbejdsevne kan øge sin arbejdstid markant ved at blive visiteret til et fleksjob. Der skal selvfølgelig gøres alle relevante tiltag for at sikre, at personer med nedsat arbejdsevne kan udvikle deres arbejdsevne med henblik på arbejdsmarkedstilknytning, men det er fejlagtigt at tro, at dette kan ske i et fleksjob.

Undersøgelser viser, at helbredstilstanden for de fleste mennesker med handicap enten forbliver den samme, men for manges vedkommende forværres over tid. Det er derfor et helt forkert udgangspunkt, at personer, hvis arbejdsevne er så lille, at de efter nugældende regler ville blive tilbudt førtidspension, kan forsørge sig selv i et fleksjob og endda øge sin arbejdsevne. Det kræver en aktiv indsats og stadig vil arbejdsevnen hos langt de fleste mennesker med handicap altid være nedsat.

Mennesker, som har en varig og meget væsentligt nedsat arbejdsevne, bør have et sikkert og stabilt forsørgelsesgrundlag, *samt* naturligvis muligheden for at udnytte deres restarbejdsevne i et job med løntilskud, som det jo allerede i dag er muligt. En arbejdsevne på 3,4,5 timer er ustabil og meget skrøbelig i forhold til at kunne være selvforsørgende, og derfor er fleksjob ikke den rette løsning for disse personer.

Det er desuden fortsat meget uklart, i hvilket omfang en persons arbejdsevne skal kunne udvikle sig, for at der visiteres til fleksjob i stedet for førtidspension.

DH foreslår,

- at det præciseres, hvor meget arbejdsevnen skal kunne udvikles, for at fleksjob skal tilkendes frem for førtidspension: En person med en arbejdsevne på 3 timer, og hvor der er udsigt til at øge arbejdsevnen til fx 6 timer, bør fortsat tilkendes førtidspension.
- At der sikres en klar snitflade mellem førtidspension og fleksjob, således at tilkendelseskriterierne for førtidspension matcher tilkendelseskriterierne for fleksjob. Alternativet vil være, at nogle vil 'falde imellem to stole', hvor det er uklart, hvordan der skal visiteres.

Regler om fastholdelsesfleksjob umuliggør en tidlig fastholdelsesindsats

Lovforslagets intention, er flere mennesker med nedsat arbejdsevne skal bruges deres restarbejdsevne.

Lovforslaget fejler, da det vil have den helt modsatte effekt: Færre mennesker med handicap vil blive fastholdt i beskæftigelse på et tidspunkt, hvor deres arbejdsevne kun er nedsat i mindre omfang, som det er muligt i dag med fleksjobordningen. Reglerne om, at der forud for et fastholdelsesfleksjob skal gå 12 måneder på sociale kapitler/særlige vilkår vil betyde, at virksomheder vil finde det for dyrt og besværligt at fastholde mennesker, der får nedsat arbejdsevne. De mennesker, som kunne være fastholdt på arbejdsmarkedet med et tilskud i form af fleksjob, mens deres arbejdsevne kun er begrænset i mindre omfang, vil med den nye ordning miste deres arbejdsmarkedstilknytning, så snart de ikke kan arbejde fuld tid længere og ikke selv har råd til at bære en lønnedgang. Det vil blive langt vanskeligere at få dem tilbage på arbejdsmarkedet efter 12 måneder. Man dropper med andre ord den tidlige fastholdende indsats, men den indsats, der vil kræves for at re-integrere denne gruppe på arbejdsmarkedet i et nyt job, vil være meget mere massiv og resultaterne vil ikke være lige så gode.

Derudover betyder reglen forskelsbehandling af mennesker med handicap, herunder progredierende handicap og handicap, som betyder, at arbejdsevnen varierer i perioder. Personer, som får en akut opstået sygdom eller erhvervssygdom er nemlig undtaget fra reglen om 12 måneders forudgående sociale kapitler, men det samme gælder ikke mennesker med et erhvervet handicap, en kronisk sygdom eller et progredierende handicap. DH er uforstående over for denne tilsyneladende tilfældige forskelsbehandling.

DH foreslår, at reglen fjernes. Alternativt at det som minimum sikres, at mennesker med kroniske sygdomme og progredierende handicap ikke behandles anderledes end personer med akut opstået skader og erhvervssygdom. Derudover vil der være stort behov for at følge med i brugen af de sociale kapitler, herunder om de bruges rigtig, hensigtsmæssigt og i ønsket omfang.

Ressourceforløb ikke en tidlig indsats

Lovforslagets intention er, at ressourceforløb skal forebygge førtidspension og give mulighed for at udvikle arbejdsevnen hos personer, som har brug for en tværfaglig indsats for at dette kan ske.

Lovforslaget fejler, når ressourceforløb først kan tilbydes, når alle andre tilbud er forsøgt. Det vil være spild af ressourcer, både menneskelige og økonomiske, hvis ressourceforløb ikke tilbydes så tidligt som muligt, når det er tydeligt, at der er behov for en tværfaglig indsats. Det viser alle erfaringer, giver de bedste resultater. Jo senere der sættes ind, jo vil mere massiv og ressourcekrævende en indsats vil der være behov for, og resultatet vil være mere usikkert.

Med det nuværende forslag vil det desværre være således, at en borger efter 6-8 år i det kommunale maskineri, får adgang til en helhedsorienteret og tværfaglig indsats. Denne splittes imidlertid efterfølgende op i fragmenter på tværs af forvaltninger, hvor ingen ved, hvornår beslutninger træffes eller føres ud i livet – hvis de bliver det.

DH foreslår, at ressourceforløb tilbydes så tidligt i forløbet som muligt, og allerede når det er klart, at en person ikke vil kunne komme tilbage til arbejdsmarkedet i varig beskæftigelse uden en tværfaglig koordineret indsats. Derudover bør det sikres, at kommunerne følger rehabiliteringsteamets anbefalinger ikke kun vedr. hvilke tilbud, der skal gives, men også hvornår de skal gives ift. den samlede plan.

Kriterier for ressourceforløb for snævre

Lovforslagets intention er, at ressourceforløb skal forebygge førtidspension og give mulighed for at udvikle arbejdsevnen hos personer, som har brug for en tværfaglig indsats for, at dette kan ske.

Lovforslaget fejler, når tilkendelseskriterierne for ressourceforløb bliver så snævre, som det er foreslået, så mange mennesker med handicap ikke vil kunne blive visiteret til disse forløb. Mange mennesker med enkelthandicap oplever komplekse problemer ift. arbejdsmarkedet og har brug for en særlig indsats til at finde, få, fastholde eller vende tilbage til beskæftigelse. Som forslaget ser ud nu, vil de ikke være omfattet af personkredsen, fx fordi de ikke altid har været i det offentlige forsørgelsessystem i længere tid. Men mange mennesker med handicap vil have komplekse og tilbagevendende problemer ift. at finde, få, fastholde og vende tilbage til arbejdsmarkedet, som kræver en tværfaglig tilgang.

DH foreslår derfor, at ressourceforløb skal derfor kunne tilbydes til alle dem, der har brug for en tværfaglig, koordineret indsats, uanset hvor længe, de har været på offentlige forsørgelse, eller hvor mange forvaltninger, der er behov for at involvere. På den måde vil flere mennesker med handicap kunne opnå en (varig) tilknytning til arbejdsmarkedet.

Rehabiliteringsteams uden beslutningskompetence

Lovforslagets intention er, at give en sammenhængende, koordineret og tværfaglig indsats for at forebygge førtidspension.

Lovforslaget fejler imidlertid, når rehabiliteringsteams ikke kan sætte den indsats i værk, de mener, er relevant og nødvendig, men lader det være op til de forvaltninger, som ikke hidtil har formået at gennemføre en koordineret indsats for udsatte grupper.

DH finder det derfor uambitiøst og uhensigtsmæssigt, at rehabiliteringsteams ikke kan beslutte og iværksætte en samlet rehabiliteringsplan for en borger. En nylig evaluering af rammerne for beskæftigelsesindsatsen viste netop, at mennesker med komplekse problemstillinger er dem, der skal kunne håndtere kontakt med flest sagsbehandlere og forvaltninger. Det vil stadig være sådan fremover. Der vil også være en stor fare for, at de anbefalinger, som teamet videregiver til de enkelte forvaltninger, ikke følges overhovedet, eller ikke iværksættes på rette tidspunkt. Det bør som minimum præciseres, at kommunerne kan give rehabiliteringsteams beslutningskompetence, hvis de ønsker det.

Danske Handicaporganisationer står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående og drøftelse af muligheder for at gøre reformen mere bæredygtig generelt. Henvendelse kan ske til konsulent Malene Eskildsen (me@handicap.dk / 3638 8546).

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand